

Jeszke, Jaromir

"Bibliographie der Literatur zu Homöopathie in der Russischen Nationalbibliothek St. Petersburg", Anna M. Ivachnowa, Aachen 2000 : [recenzja]

Medycyna Nowożytna 9/1 - 2, 199-200

2002

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RECENZJE I OMÓWIENIA

Anna M. Ivachnova, *Bibliographie der Literatur zur Homöopathie in der Russischen Nationalbibliothek St Petersburg*, Aachen. Shaker Verlag, 2000.

Jesienią 2000 roku ukazała się niewielka, licząca niewiele ponad 80 stron formatu A-5, książeczka autorstwa Anny Ivachnowej, zawierająca literaturę oraz wykaz źródeł dotyczących homeopatii, znajdujących się w Rosyjskiej Bibliotece Narodowej w St. Petersburgu. Wydana została jako trzeci już tom z serii *Deutsch-russische Beziehungen in Medizin und Naturwissenschaften*, której redaktorami są Dietrich von Engelhardt oraz Ingrid Kastner. Ostatni, trzeci, tom serii różni się tym od poprzednich, że nie stanowi, jak one, sprawozdania z sympozjów poświęconych niemiecko-rosyjskim kontaktom na gruncie medycyny i nauk przyrodniczych w XIX wieku. Został przygotowany w ramach projektu badawczego poświęconego historii i aktualnym problemom homeopatii w Rosji. Niemiecko-rosyjskim zespołem badawczym kieruje prof. Ingrid Kästner z Instytutu Karla Sudhoffa Uniwersytetu Lipskiego.

Książeczka Ivachnowej spełnia raczej rolę przewodnika bibliograficznego. Niewątpliwie jest w tej roli użyteczna dla historyka nauk medycznych. Ułatwia poszukiwania i może zaoszczędzić wiele czasu. Nie należy jednak traktować jej jako publikacji o źródłoznawczym charakterze. Autorka nic dokonuje jakiegokolwiek analizy, ani tym bardziej krytyki opisywanych materiałów. Najwyraźniej nie stawia sobie takiego celu. Przeprowadziła jednak gruntowną kwerendę w jednej z największych europejskich bibliotek. Zresztą Ivachnova zamieszcza jej krótką historię. Praca została podzielona na dwie zasadnicze części. Zasadniczy zręb opisywanych materiałów ujęto alfabetycznie. Tytuł każdego dokumentu opisany został w wersji angielskiej i rosyjskiej (w transkrypcji). W przypadku, gdy dokument

pisany był w języku niemieckim lub posiadał wersję niemiecką, dodawano tytuł i w tym języku. Jednak angielska wersja tytułu dokumentu jest tą, według której dokonano alfabetycznego układu zebranych materiałów wszędzie tam, gdzie nie można było zastosować w tym celu nazwiska autora. Taki schemat pracy ułatwia poszukiwania wszystkim tym badaczom, szczególnie z Europy zachodniej, którzy nie władają językiem rosyjskim i nie radzą sobie z cyrylicą. W ten sposób skonstruowana informacja o petersburskich zbiorach ma szansę trafić „pod strzechy” zachodnioeuropejskich badaczy historii nauki i stać się zaczynem studiów porównawczych.

Drugą część przewodnika stanowi bibliograficzny opis dokumentów wytworzonych przez działające na terenie imperium rosyjskiego towarzystwa homeopatyczne. Przyjęto tu, podobny jak w części alfabetycznej, układ języków i transkrypcji. Najbogatsze zbiory dokumentów dotyczą, co wydaje się naturalne, Petersburga. Z nich obraz homeopatii w carskiej Rosji wylania się najpełniej. Polskiego historyka medycyny zainteresują niewątpliwie zbiory źródeł do historii homeopatii dotyczące Kamieńca Podolskiego, Charkowa, Kijowa, Wilna i Warszawy, choć często mają one szczątkowy charakter. Ivachnova odnalazła w zbiorach rosyjskich towarzystw homeopatycznych listy członków, sprawozdania z posiedzeń towarzystw, uchwały, dokumenty finansowe, ślady dyskusji z przedstawicielami rosyjskich środowisk akademickich, informacje o instytucjach homeopatycznych, czasopisma. Książeczkę zaopatrzono w wykaz stosowanych skrótów. Powinna znaleźć się na półkach ważniejszych bibliotek historyczno-medycznych.

Jaromir Jeszke

(Poznań)